

Orice reproducere, totală sau parțială, a acestei lucrări, fără acordul scris al editorului, este strict interzisă și se pedepsește conform Legii dreptului de autor.

IMPERIUL DE SÂRMĂ

IMPERIUL DE SÂRMĂ

Cuprins

Imperiul de sârmă	7
Mi-am amintit de brutar	19
La revedere, domnișoară Ruth!	33
Glonțul din creier, lumea din ochi	48
Ce s-a întâmplat la Téapa	56
Mary Stenton se întoarce în patrie	64
Un drum prin raze și prin cetini	80
Iar dimineața va veni...	88
Și a fost ieri, și a fost mâine	96
Muzica inginerului Jean Glimpse	119
O noapte și o zi cu Pavel Chinezu	124

Imperiul de sârmă

Înainte de poveste

Aseară, ne-am plimbat mult pe plajă, în grup. Am luat-o spre sudul stațiunii, în zona noilor hoteluri, spre Olimp. Am mers până s-au terminat clădirile și am ajuns în câmpul gol, cu iarba pârjolită. Departe se vedeau câteva construcții noi, un fel de sat împrejmuit cu garduri înalte de sârmă.

— E un centru de refugiați, m-a lămurit Doru, dintr-a XI-a, când a văzut că mă uit lung, în ultimele licăriri ale zilei.

— Adică, ce fel de centru? am întrebat. O tabără?

— Da, o tabără... Naivă mai ești, mi-a răspuns Doru. E pentru cei prinși la graniță. Ruși, chinezi, indieni, pakistanezi, mongoli... Aia ce se omoară între ei și vor să ajungă în Europa și în America. Îi țin aici, cât îi țin. Și-i trec frumos înapoi în fosta Moldovă. Acolo sunt lagărele alea mari, cu bani europeni și americani. Protejate de armată. Că la noi nu mai au loc.

Auzeam eu ceva de luptele din răsărit și că țările de acolo nu mai sunt demult întregi. Văzusem uneori la televizor

șiruri lungi de chinezi, dezbrăcați și murdari înaintând fără țintă. Dar nu credeam că vor la noi în țară. De câteva ori, sunt sigură, am văzut și imagini de la granița noastră, a Europei, cu proteste că se instalau garduri de sârmă. Dar n-am știut că oamenii ăia nu pot veni încoace, că Europa se apară cu arma în mână de ei. Și nici că sunt trimiși înapoi.

Am coborât malul abrupt și ne-am înșiruit pe cărarea îngustă dinte mare și peretele de pământ înalt de doi-trei metri. La un moment dat, ne-am dat seama că eram departe și că mersesem destul de mult. Se înnoptase și doar marea se răsucea timidă lângă noi. Uneori, ocupa tot spațiul, până la malul de pământ, așa că treceam prin apă. Era atâta liniște, atâta armonie! Doar luminile unor vapoare pe mare. Cu mine mai rămăseseră doar Doru și Sergiu, deoarece ceilalți o luaseră înapoi. M-am întors și eu. Recunosc că niciodată nu mă mai simțisem atât de senină, atât de plină de pace, atât de matură și liniștită. Se năștea în mine un sentiment deosebit, de înțelegere.

— Hai să mai stăm puțin, mi-a susurat Sergiu. E atât de bine aici. Tu ești atât de frumoasă!

Am mai stat câteva clipe, privind unduirile din larg. Băieții m-au îmbrățișat, Doru din față, Sergiu din spate și imediat au început să mă pipăie. Limbile lor îmi alegau pe gât.

— Încetați, am spus. Să nu stricăm seara asta frumoasă.

— O să o facem noi și mai frumoasă, mi-a șoptit Sergiu. Să vezi ce frumoasă!

— Fiți cuminți! am spus amețită de mângâierile lor aspre și calde. Să o lăsăm pe altădată...

— Hai, hai! mârâia Doru, cu mâinile pe sub rochia mea, cu gura pe sâni mei. E o seară perfectă.

— Nu este, am strigat. Dați-mi drumul! Nu vreau să o fac cu voi. Lăsați-mă, că urlu!

— Nu ai decât, a ricanat Doru, deoarece Sergiu se dăduse un pas înapoi. Nu te aude nimeni aici.

— Nu vreau! am țipat ascuțit. Vreau la hotel...

O voce în noapte

Atunci am auzit un strigăt ce sfâșia liniștea mustoasă a nopții. Părea desprins din filmele alea vechi cu cowboy sau pirați. Ceva scrâșnitor, amestec de grădină zoologică și spital de psihiatrie.

— Lăsați-o în paceeee! Nu vă mai legați de eaaa! Plecați de acolooo! Animalelooor!

Au fugit. Umbra răsărită deasupra malului abrupt s-a oprit chiar deasupra mea. Nu mă privea pe mine, ci undeva în larg, la licăririle șubrede ale vapoarelor. Am știut că e o femeie. Nu-mi era frică. Mă intrigă, dar nu-mi era frică. Știam că nu este un duh al nopții, pentru că, deși era întuneric, figura ei se profila în carne și oase pe buza malului drept. Mi-am dat seama că e mai în vârstă. Apoi s-a mișcat. A ocolit și a venit lângă mine. Pășea încet, pipăit, cu mare atenție, dar fără să se uite în jos.

— Bună seara, am spus intimidată. Și vă mulțumesc

— Am și eu o fată ca tine, a spus încet. E acolo, în lagăr, a făcut și a arătat cu mâna către tabăra imigranților. După accent, mi-am dat seama că este din zona fostei Moldove. Rusificarea se simțea în fiecare silabă.

Așa am aflat povestea ei. În drumul înapoi până în stațiune, până în Costinești. Am mai stat destul și pe malul mării, cu fundul în nisip.

Povestea Anușkăi Zolotoi și a familiei sale

În preajma taberei de refugiați

Aoleo, maică, că rea e lumea în ziua de azi! Nu mai poți scăpa de urâtul lumii, că toți sunt cu ochii pe tine... Să te ju-poaie, să ia și pielea de pe tine. Să te călărească ei cum vor și degeaba să le spui să te lase în pace. Am crezut că doar acolo de unde vin eu, acolo, pe Nipru, cu cetele de cazaci bezmetici, călare pe motociclete și pe tancuri, cu bandiți prin câmpurile pustiite, poate să se dea așa la tine. Dar aici, în Europa asta, în țara asta România, văd că bărbații nu sunt mai breji. Și tot niște copilandri sunt. Doar că, pe la noi, umblă cu pușca în brațe. Râd și te împușcă fără judecată, râzând. Hăhăie și te se-ceră cu gloanțe. După ce te-au trecut de la unul la altul! Vai de mama care i-a făcut, ca nici de asta nu sunt în stare, una-două își dau drumul mai mult pe afară. Dar pradă tot! Nu scapă nici fetițele, dacă le prind, nici copilandri. Îi batjocoresc și pe ei cât pot. Pe unii îi iau cu ei, că din ăia în etate nu prea sunt. Prea se împușcă între ei.

Da' văd că nici aici nu se dau în lături. credeam că am ajuns în lumea civilizată, vai de capul meu și al vostru! Că am și eu, maică o fată de vârsta ta... Câți ani ai, 16? O, draga mă-tușii, daraghie devușca, oli-oli-oi, sărac sufletul meu, că fata mea e acolo, în lagărul cu ăștia fugiți din iadul blestemat ru-sesc și chinez. Că au venit gălbinoșii peste noi și ne-au distrus satele și târgurile, săracă viața noastră chinuită. Am fugit noi și tot pe drumuri ocolite am ținut-o, tot pe jos, pe câmpuri, prin huceaguri, prin păduri și șleauri, pe pârauri otrăvite, cu apă roșie, că nici apă de băut nu mai e de găsit în stepa ru-sească. Dormeam tot pe pământ, ascunși în bozii, ca iepurii,

că ridicam capul la fiecare foșnet, la fiecare freamăt de vânt. Stătea câte unul de pază, dar moțăia, că și noi stam doar așa, încordați și săream în sus, ca arcul, toți.

În colonie, pe șantier

Ce suntem de neam? Păi, moldoveni, vai de sufletul nos-tru și de viața noastră! Io m-am născut în 1969, la Soroca. Am fost patru frați, din care eu mai mică și mai necăjită, sărac de zilele mele. Pe când aveam vreo zece ani, tata ne-a luat pe toți, pe mama, pe frații mei și pe surioara mea, pe țățica, care era și cea mai mare, aproape de măritiș, și ne-a pus într-un vagon de tren închiriat. A pus acolo dormeza, frigiderul, dulapul de haine, alea și alea... Așa am ajuns în Ucraina, pe Nipru, la hi-drocentrală. Tata a primit post acolo pe o basculantă. Stăteam în colonie. O vreme am dus-o bine, deoarece se găseau ali-mente destule. Tata s-a calificat electrician și a avut de lucru și când s-a terminat barajul. Mama lucra la cantină. Aliona, sora mea, s-a măritat cu Vanea, Ivan, cum i se spunea în acte, și a ajuns învățătoare. Copii erau vreo 20 în colonie. Mai era un învățător bătrân, iar școala a fost instalată într-o baracă a șantierului, bată-i Dumnezeu cu baraca lor de lemn!

L-a început, ăia de pe șantier erau răi. Lu' tata nu-i ziceau prea multe în față, dar de noi, mai ales de fete, se legau: ete mâțele în călduri ale prostului de moldovean, făceau ei în ru-sește. Înțelegeam și noi, cum dracu' să nu înțelegem, că aco-lo fără rusneacă nu te puteai descurca. Mai râdea de noi și Vanea, cu toate că tata le închisese gura, că, după permisul de șofer, se calificase și electrician. Și avea mână bună. Molcom cum era, mai mergea și prin sate, că i se dusesse vestea. Și nu venea cu mâna goală. Nu prea primea bani, dar câte o rață,

câte o curcă... Că le plăcea ălor să crească curci... Toate sa-tele erau pline de ele. Da' Vanea, Ivan ăla, bețivanu' dracului, vai de sufletu' meu, din șoldovian găgăuță nu-l scotea. Dar nu în față, doar pe ascuns, bată-l Dumnezeu să-l bată, pe unde o fi acum, dacă mai trăiește! Iar nouă ne spunea cățele rele de muscă. Nesătule, așa ne striga. Chiar și dacă Aliona era nevasta lui și avea o fire blândă și supusă. Iar eu aveam vreo 15 ani și doar ce cunoscusem câțiva băieți, dar mai mult ne pupasem și frecasem unii de alții decât să ne împreunăm ca omul și femeia. Și el râdea, spurcatu' dracului, plesni-ar ochii, pe unde o fi acum, mânca-l-ar viermii cei neadormiți!

Era pe vremea când a preluat conducerea Gorbaciov, ăla cu semnul roșu în frunte. Dar libertate tot nu era, că de unde să știe rusneacu' ce-i aia? Vodki, vodki, vodki toată ziua și să dea din gură. Că nici ca bărbați nu sunt buni de nimic. Doar câțiva ani, când sunt tineri. În rest, le pute gura de la vodki, de la tutun, de la conservele de fasole și de la dinții stricați. La 40 de ani sunt bătrâni deja. Ori uscați și ofticoși, ori burtoși și slinoși... Vai de mine și de mine ce am mai tras cu ei! a început cu spurcatul ăla de Vanea, care m-a prins atuncia, pe la 15 ani, singură în baraca de-i zicea școală. Venisem să fac curat în locul Aliōnei, biata de ea, că plecase la târg, în sat. „O să-ți aduc o băsmăluță, una d-aia înflorată, numă' fă curat în locul meu”, mi-a spus. M-am dus. Stam în genunchi, cu poalele suflecate și frecam podelele cu o cârpă udă. Cântam, nu-mi păsa de nimic. Dracu' de Vanea, beat și nu prea, a intrat să o caute pe Aliona. S-a oprit în ușă, cu ochii țintă la pulpele mele dezvelite. Roșie la față, am sărit în picioare și mi-am tras rochia. Am vrut să fug, dar el m-a prins în brațe în ușă. Degeaba i-am spus să mă lase-n pace, blestematul dracului! M-a împins, ținându-mi mâna la gură să nu țip. L-am

mușcat și am dat un chiot, dar mi-a plesnit una peste ochi de am văzut stele verzi. M-a batjocorit acolo, pe masa învățătorului. Dar a intrat tata. Pesemne a auzit strigătul meu. A dat să-l lovească pe Vanea cu geanta cu scule ce o avea pe umăr. Banditul s-a ferit, l-a împins pe tăicuțu' și a fugit. Tata a căzut rău și s-a lovit la cap. Poate și de supărare pentru ce văzuse, poate și din lovitură nu și-a mai revenit, nu a mai fost niciodată om întreg. Mereu spunea că-l doare capul, că îl dor ochii, că nu mai poate să vadă. A început să bolească.

Aliona a anunțat Miliția, dar bărbatul ei se făcuse nevăzut. A apărut după vreun an. De câteva luni fuseseră oameni care spuneau că l-au văzut prin apropiere. Dar, într-o zi, mama a dat de el la magazinul din colonie. A pus mâna pe o mătură de după ușă și a început să-l croiască. Și să-l spurce din gură, blestematu! El s-a apărut și a ieșit. S-a instalat chiar în baraca în care stătuse cu Aliona, că ea se întorsese acasă, mai ales că tăicuțu' era așa suferind. A venit Miliția din nou, dar noi nu am putut dovedi nimic. Pe spusele tatei nu te puteai baza, că zicea că nu-și mai amintește. Degeaba i-a spus noi plutonierului că de acolo i se trage, de la lovitura aia, că nu am putut dovedi nimic. Mama a tăcut și nu a blestemat, cum făcuse până atunci. S-a închis în ea. Până într-o noapte când baraca lui Ivan tâlharul a luat foc. Au sărit oamenii și l-au văzut fugind ținându-și izmenele să nu-i cadă, spurcatul dracului! A dispărut definitiv de atunci. „Numă' atâta îmi pare rău, că nu am legat ușa bine, să nu scape”, a spus mama într-o seară.

Viață frumoasă, din tutun

Prin '90, când a luat puterea Elțan și începuseră frecuşurile cu Ucraina și ălelalte țări, ne-am întors în Moldova, La Soroca,

pe Nistru. Am pus vie și, mai ales, ne-am ocupat cu tutunul. Luasem niște sămânță de la un tatar de pe unde fusesem. Doamne, că mare mai creștea iarba dracului! Nu te vedeai din ea nici călare, iar frunza ajungea și de un metru! Îi mergea bine în luncă, chiar între dig și apă. A trebuit să începem să-l punem mai rar între rânduri, așa de mare creștea. Pământul era ușor de lucrat, că, de, era pe mal. Primăvara mai ieșea apa, îl muia. Vara era soare și creștea de nu se mai oprea. În trei ani, ne-am refăcut casa și ne-am luat de toate cele. La început, dam mohorca doar prin sate. Fiecare plătea cu ce avea: ouă, păsări, brânză, ba un purcel, ba un mânz. De la unul a luat tăicuțu' o motopompă veche. I-a dat cinci baloți de tutun. Dar cu ea udam de mai mare dragu', că acum aveam și grădină cu roșii, ardei, usturoi și vinete. O pusese tata la punct, că-și mai revenise săracu', deși era gârbovit și înstrăinat.

Vai ce bine am dus-o atunci. Au fost vreo 20 de ani de pace. În țară era jale, că nu se înțelegeau la politică, dar nouă nu ne păsa. M-am măritat cu Tolea, un bărbat de peste Nistru. Venise la noi să lucreze la tutun, că acum aveam zece hectare în fiecare an. Aveam un Zil vechi și cu el căram la fabrică baloții în fiecare toamnă. L-a mulți le-a dat tata sămânță din tutunul nostru, dar niciunde iarba dracului nu a crescut așa frumoasă ca la noi! Tot ce era rău era că tâlharii dădeau târcoale, că trebuia să păzim țarina cu pistolul. Eu cu Tolea ne-am făcut casă lângă ei mei, cumva la marginea satului, chiar spre apă. Casă cu etaj, că vedeam de acolo până la grădină și la tutun. Bărbatul meu își făcuse un cuib în pod. Sta acolo și se uita după hoți cu un binoclu nemțesc, luat din târg de pe la Iași.

Am dus-o noi așa bine până prin 2010. Atunci a murit taica, dar au început să se strice și vremurile. Au început să ne facă necazuri, că suntem prea bogați, că nu plătim destul

impozit, ba chiar ne-a scos și de pe malul apei. Dar tot a mai mers. Că Aliona se băgase secretară la primarul din Soroca. Ba chiar trăia cu el, că acela avea o nevastă bolnavă la pat. Că întâi Aliona mersese să aibă grijă de ea. Mai mult, îi spusese femeia clar că, după ce moare ea, Serghei ar face bine să se însoare cu ea, că e femeie de treabă. Ne-am mutat noi cu grădina mai aproape de sat, că luasem pământ și câțiva ani a mai mers cumva. Tolea al meu a început să bea, se boierise și nu prea îi mai ardea de munca câmpului, chiar dacă aveam tractor și alte utilaje. Aliona stătea mai mult pe la Soroca, iar bolnava aia nu prea se lăsa dusă de pe lumea asta. Frații mei s-au răzlețit și ei. Unul a ajuns în Miliție și s-a făcut șef de post pe la Orhei. Alalalt a intrat în armată când au început recrutările, că deja veneau chinezii pe cărări de noapte. Mai mulți, tot mai mulți. Răsăreau ca din pământ.

Și murdari, și morți de foame

Au umplut refugiații toată Rusia și au început să urce către Ucraina și către Moldova. Jale mare pe drumuri, prin sate, prin orașe. Tot mâncau. Și rădăcinile de la grâu! La început, au încercat să-i bage prin case părăsite, prin barăci, prin colhozuri. Nimic. Puiau și ieșeau de acolo ca albinele din stup. Apoi au venit și indienii. Ăștia erau și iuți de mână. Până treceau pe drum rămâneai fără gard! Cică au demontat centrala nucleară de la Osgodie doar trecând, așa, prin fața ei! Și erau mulți, vai de capul lor. Și murdari, și morți de foame. Au început sătenii să se apere cu coasele, cu sapele, cu puștile vechi, cu automatele. Trăgeau în ei și tot veneau. Nici nu mai aveau cum să-i îngroape. S-au baricadat oamenii ca în cetăți, s-au luat oamenii și au fugit. Așa au apărut cetele astea de

Respectiv copilandri, rămase în urma armatelor împrăștiate. Bântuie ca năucii dincolo de Prut. Trag în șirurile de chinezi și indieni până li se face scârbă. Distracția lor cea mai mare e să-i batjocorească pe cei de neam cu ei, pe ruși, pe moldoveni, pe ucraineni...

Noi am rezistat ce am rezistat, malencaia devușca, cum-va Dumnezeu, drăguțul, ne-a apărut. Până iarna asta, când fratele meu, milițianul a murit împușcat, iar cel din armată a fugit cu nevasta și copilul în Lituania. Am rămas fără apărare, că Tolea a băgat și curent în gard! Casa noastră ajunsese ca o cazarmă. Stam cu primaru' și cu șefu' de post înăuntru, plus alți oameni și familiile lor. Jale mare. Bărbații făceau de pază și tot a doua seară se auzeau împușcături. Mâncarea era pe sponci. Dar ce să mai zic de amărății ăia, ce veneau desculți prin noroaie și nici să cerșească nu mai puteau. Ai noștri au făcut un plan și într-o seară au scos vechiul Zil din garaj. Au lucrat la el două zile. Au pus prelată, au uns motorul și au adunat ultimele resturi de benzină de prin sat. Apoi am plecat. Eram vreo 20 de persoane, sus, sub prelată, înarmați și cu Dumnezeu pe buze.

Cum am fugit în lume

Două zile și două nopți am făcut până la malul mării. Ziua stăteam ascunși cu mașina prin pădure, prin huceaguri. Mergeam noaptea, noroc cu Tolea știa drumu', da' pe întuneric ce să vezi, mai ales că nu mai erau semne, doar niște borne kilometrice sfărâmate de mașini și tancuri. O bandă de foști militari a dat peste noi într-o zi, pe când stam cu camionul tras după o râpă. S-au apropiat, dar nu prea mult. Ai noștri au scos armele. Până la urmă s-au înțeles. Oamenii ăia

voiau doar ceva benzină, pentru mașinile lor. Și de-ale gurii. Nu au avut curajul să ne atace. De mâncare nu am avut prea mult să le dăm. Doar ceva boabe de păpușoi, ceva mere și unsoare de vită. Benzină au primit trei canistre, că spuneau că suntem aproape de port. Atunci Tolea le-a cerut să ne ducă acolo, că le dă toată benzina ce rămâne, plus camionul cu totul. Militarii s-au învoit și, în câteva ore, am fost la mare, cu ei mergând înaintea noastră.

Șeful ălora a tratat cu cineva din port, un lipovean cu barbă până la brâu și cu ochii scurși din cap de băutură. La început nu a vrut să ne vândă șalupa. Că câr, că mâr, că e tot ce mai are pe viața lui. Tolea a scos teancu' de bani. A zis că scuipă pe ei, că banii nu mai au nicio trecere în lume. Dar eu am văzut că i-au sclipit ochii la euro. Dă-i și vodki, i-am spus omului meu. ăsta a scos butoiașul, din lemn de dud, ca pe vremuri, a turnat într-un păhărel și i-a întins lipoveanului. A dat-o pe gât și a început să se scuture. Se strâmba, dar sigur îi plăcea. A luat butoiul și banii. Ne-a dat cheile de la șalupa veche și a plecat. În barcă am încăput cu greu. Șefu' de post știa să o conducă, că fusese marinăr pe Băstroe, când fusese mai tânăr. Camionu' l-au luat militarii, după ce noi ne-am oprit porția de benzină pentru șalupă.

O noapte am făcut până să ne apropiem de Europa, de portul ăsta de la Constanța. Știam că or să ne vadă grănicerii, dar speram să scăpăm printre ei și să ajungem în lagăr. Când ne-am apropiat, dracu' și-a băgat coada, daragaia devușca, și motorul s-a oprit. Pluteam la întâmplare pe marea furtunoasă. Mă rugam la Dumnezeu să ne împingă la mal undeva. Șefu' de post a stins și luminile, să nu ne vadă paza. Nici să ne pișăm nu puteam. Tolea s-a băgat la motor și a început să meșterească. Nici nu vedea, că nu aveam lumină. Dar a scos